

Tarkvaraarendus tehisintellekti abil: kellele kuulub autoriõigus?

8. august 2024 - 23:51 Autor: [AM](#)

Tehisintellekti kasutamine suurendab IT-ettevõtete tõhusust ja kiirendab tarkvaraarendajate tööd, kuid paraku tekib ka küsimus, keda siis pidada tehisintellekti abil loodud koodi loojaks ja tarkvara autoriks?

Advokaadibüroo Hedman vandeadvokaat Toomas Seppel tõi välja, et reeglina kaitsevad tarkvaraarendajad oma tooteid autoriõigustega. “Koodi kirjutamiseks kasutab inimene oma loominguilisust ja intellektuaalset vabadust, mistõttu sarnaselt kirjandusteosega on programmi lähtekood Eesti autoriõigustega kaitstud teos. See annab loojale ainuõigused ning võimaldab arvutiprogrammi autoril takistada lähtekoodi loata kasutamist, kopeerimist või levitamist,” selgitas Seppel.

Tehisintellekt suudab aga kirjutada koodi, mis põhineb suurtel andmekogumitel ja olemasolevatel koodibaasidel, seega ei ole tehisintellekt loov ega loominguiline ning tehisintellekti poolt genereeritud koodilõiked on autorita.

“Kasutaja teeb OpenAI GPT või GitHub Copilot abil tehisintellektile päringu ja saab vastuseks koodilõigu. Tuleb arvestada, et tulemus ei ole enamikus riikides autoriõigusega kaitstav, kuna kasutajal ega tehisintellektil ei ole loominguulist kontrolli genereeritud koodi üle,” tõi Seppel näite.

Tehisintellekti kasutamine ei välista autoriõiguste rikkumise võimalust

Tehisintellekti kasutajad peavad siiski arvestama, et saadud koodilõikude kasutamine ei välista autoriõiguste rikkumise võimalust.

“Tehisintellekti mudeleid treenitakse tohutute andmekogumite, sealhulgas autoriõigusega kaitstud materjalide põhjal. Seega on olemas oht, et tehisintellekti loodud kood võib reprodutseerida või sarnaneda autoriõigusega kaitstud koodile. Seega tekib oht, et autor esitab tehisintellekti abil loodud koodi kasutaja vastu autoriõiguste rikkumise nõude,” tõi advokaadibüroo Hedman vandeadvokaat Toomas Seppel välja.

Mõnel juhul lisavad lähtekoodi autorid oma lähtekoodile GPLv3 või sarnase tugeva copyleft-litsentsi, mis lubab luua tuletatud koode, kui kasutaja lisab oma programmile vastava litsentsi. “Kood küll pärineb avalikust allikast ja seda võib kopeerida, kuid litsentsi lisamine loodud tootele on sel juhul vajalik,” rõhutas Seppel.

Kuidas vähendada autoriõiguste rikkumise riski?

Selleks, et vältida autoriõigusega kaitstud materjalide kasutamist ilma loa või litsentsita, soovitas Hedmani vandeadvokaat olla tähelepanelik projektides kasutatavate koodide suhtes.

“Kahjuks ei ole generatiivse tehisintellekti teenuse pakkujad rakendanud jõulisi mehhanisme, et tuvastada ja välistada autoriõigusega

kaitstud sisu kasutamist koodi genereerimise ajal. Üks lähenemisviis oleks käsitsi kontrollida tehisintellekti genereeritud koodi avalike repositooriumidega, tuvastades kõik kattuvused,” soovitas Seppel.

Vaatamata ülaltoodule muutub tehisintellekt siiski üha enam IT-ettevõtete töö lahutamatuks osaks. Tehisintellekti loodud koodil puudub täna autoriõiguslik kaitse, kuid võimalike rikkumiste vältimiseks peavad tarkvaraarendajad arvestama õigusmaastikuga hoolikalt ja ennetavalt. Meeles tasub samuti pidada, et kui tehisintellekti abil genereeritud kood lisatakse laiemasse koodibaasi, kus arendaja kasutab ka oma loomingulist vabadust, on programmi lähtekood tervikuna autoriõigusega siiski kaitstav.

- [Uudised](#)
- [Tarkvara](#)
- [Turvalisus](#)